GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 41.

W Niedzielę Dnia 22. Maia 1808.

Z Wiednia d. 14. Maia.

We środę d. 11 Maia w południe udała się uroczyście deputacya od królestwa Galicyi do zamku, a za nią wezwani kawalerowie tegoż narodu. Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość raczyli iey dać pod baldachinem audyencyą, o którą prosiła, oraz przyiąć z szczególnieyszem ukontentowaniem nayszczersze iey życzenia z powodu zaślubin i zapewnić ią o Monarchiczney swey przychylności i łasce. Mowy do Nayiaśnieyszych Cesarstwa Jchmość miał C. K. tayny Radca i Arcybiskup Lwowski, Kajetan Ignacy Gozdawa na Kitkach Kicki.

W piątek d. 13 b. m. odprawione zostały za ś. p. Nayiaśnieyszą Cesarzową Maryą Ludwikę w kościele zamkowym o godzinie 5 po południu wigiliie, a dziś z rana exekwiie, na których znaydowali się Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, wraz z Nayiaśnieyszą Familią i całym dworem.

J. C. K. Apostolska Mość raczył C. K. aktualnego rządowego Radcę i Dyrektora soli, Barona Vernier, przez wzgląd na iego 37 letnie ważne zasługi, a mianowicie przy soli, zaszczycić nayłaskawiey tytułem nadwornego radcy.

W Kronstadtcie w W. Xięstwie Siedmiogrodzkim wystawił tamteyszy Mieszczanin i Murarz, Michał Wittenbauer, własnym kosztem i własnemi rękami Szpital na 16 cierpiących osób, i prócz tego przeznaczył znaczny maiątek na ich utrzymywanie. Temu pobożnemu i szlachetnemu fondatorowi raczył J. C. K. Apostolska Mość na dowód swoiego ukontentowania udzielić nayłaskawiey wielki medal złoty.

W niedzielę d. 8 Maia dał Wolfsohn w nowo założoney swey sali Apollina wielki bal na korzyść wystawić się maiącego w Reiwiesen w C. K. Szląsku kościoła, nowego ślepych i głuchoniemych instytutu, tudzież publicznych innych ustanowień. Bal ten zaszczycili bawiący tu od niedawnego czasu wysocy goście, Cesarzowiczowna Jmć Arcy Xżna Marya Teressa z swoim małżonkiem Xciem Antonim Saskim, Cesarzowicz Jmć Palatyn Węgierski, tudzież Xżę Sasko-Cieszyński obecnością swoią, pochwalili dobre urządzenie gospodarza i hoynie się przyłożyli do przeznaczonego przez niego dochodu.

Z Tryeſtu d. 26. Kwietnia.

Podług liſtow z Hiszpanii, czynili Anglicy w Gibraltarze nadzwyczayne uzbroiania, robią od ſtrony lądu nowe szańce i wielkie batterye, które z skały wykuwaią. Twierdza ta ma także bydź liczną załogą, ammunicyą i żywnościami na kilka lat opatrzona, tak iż zdawałoby ſię, iż nie podobna zdobyć tey skaliſtey twierdzy, która oprzeć ſię potrafi kulom i bombom. Z ſtrony morza otaczaią ią liczne okręty woienne i pływaiące batterye, a z ſtrony lądu wysoka i spadziſta skała nie dozwala przypuścić szturmu. W czaſie Amerykańskiey woyny pokazało ſię, iż nie podobna opanować Gibraltaru, a teraz bardziey ieszcze ieſt obwarowany.

Z Wenecyi d. 20. Kwietnia.

Roſſyyska eskadra, składaiąca ſię z kilku liniiowych okrętow i fregat, ciągle ſtoi ieszcze w porcie Tryeſtskim i zdaie ſię, iż tam pozoſtanie dla zabronienia zawiiania tam woiennym i kupieckim okrętom. Rozumiano dotąd, iż złączy ſię z Roszefortską eskadrą, iak tylko ta pokaże ſię na Adryatyckim morzu; lecz oſtatnia po oswobodzeniu siedmiu wysp powróciła do Tulonu, gdzie, iak ſię obawiać należy, sama przez Anglikow zamkniętą zoſtanie, gdyż z mocniaią ſię na środziemnem morzu. Na wnijściu Adryatyckiego morza, krążą znowu Angielskie okręty i przeszkadzaią dowozu, zatem oswobodzenie przez Francuzką eskadrę, w czaſie którego doſtaliśmy cokolwiek oliwy i innych towarow, krotko trwało. Poki Anglicy panami są Malty, nie można myśleć ani o zdobyciu Sycylii, ani o wyparciu ich z wod naszych.

Z Peterzburga d. 16. Kwietnia.

Małżonka i dzieci Szwedzkiego ambassadora ciągle tu bawią, i doznaią takich względow i wolności, iak w czaſie iego bytności. J. Imp. Mość każe ſię ciągle o iey zdrowie dowiadywać.

Codziennie oczekiwana ieſt wiadomość o poddaniu ſię Sweaborga.

Stosownie do wydanego pod d. 15 Marca ukazu do Senatu, Kupiec hurtowny Jędrzey Sewerin mianowany ieſt w nadgrodę swoich zasług radcą handlowym.

Oddalony z Pruskiey służby Podporucznik Sidow przyięty zoſtał do Roſſyyskiey.

Z Abo d. 12. Marca.

"Gdy Roſſyyskie woyska wchodziły do Abo mieli rządca miaſta i Biskup Tengſtröm, kawaler orderu północney gwiazdy, mowy do Jenerała Buxhewdena. Oſtatni wyraził między innemi w swey mowie: "Bog naywyższy, który w wyrokach swoich poſtanowił odmienić byt polityczny Finlandyi, zoſtawił nam pociechę, iż doſtaiemy ſię pod berło pełnego ludzkości Monarchy i wspaniałego zwycięzcy. Po dwa razy uciekały w przeszłych wiekach przeſtraszone szczęk oręża muzy z miaſta Abo i zoſtawiły swoie siedliska grożącemu niebezpieczeńſtwu. Tą razą pozoſtały spokoyne na mieyscu, polegaiąc zupełnie na słuszności dobroczynnego teraźnieyszego Roſſyyskiego rządu, na wspaniałości prawdziwie bohatyrskiego umysłu i na gieniuszu czasu, który w śród woienney wrzawy zapewnia Muzom bezpieczeńſtwo.„

Z Tawaſtehus d. 17. Marca.

D. 12 obchodzone tu było wſtąpienie na tron Imperatora, procz innych uroczyſtości, oświeceniem miaſta. Proboszcz Sigeus miał z tey okazyi paſterską mowę w katedralnym kościele, z którey przytoczemy tu naſtępuiący wypis: "Pismo święte mowi: Nie ma żadney zwierzchności, któraby od Boga nie

pochodziła, iakoż gdziekolwiek znaydzie się zwierzchność, ta iest od Boga. Ktokolwiek więc przeciwi się zwierzchności, ten przeciwi się rozporządzeniom Boga, a przeciwiący się będą sądzeni. Gdyż dobrym nie należy się niczego obawiać, tylko złem. Ztąd wypada: iż potrzeba bydź posłusznym nie tylko zbojaźni, ale też przez sumnienie. Dzieie ludów nauczaią, iż Bóg w gniewie swoim dale i zsełał czasami regentów, którzy są chłostą swych poddanych; ale zamilczmy o nich w dniu dzisieyszym, mówmy raczey o dobroczyńcach ludzkości, którzy poświęcaią się ludowi, dla oświecenia go, zrobienia go cnotliwym i szczęśliwym, o ulubionych od Nieba, którym dana iest mądrość i siła. Celem dzisieyszey uroczystości iest obchodzenie pamiątki wstąpienia na Rossyyski Imperatorski tron Nayiaśnieyszego Imperatora Alexandra Pawłowicza.„

Z Kopenhagi d. 30 Kwietnia.

Gazety nasze umieściły następuiące uwagi nad wydaną w Sztokolmie odpowiedzią na Duńskie wypowiedzenie woyny:

" Król Szwedzki mało musi mieć szacunku dla swoiego narodu, gdy mniema, że tak mało iest wiadomy zdarzeń teraźnieyszych czasów, iż usiłuie w swey odpowiedzi pomieszać skutki z przyczynami i przymierze Danii z Francyą wystawić iako iedyną przyczynę teraźnieyszey woyny, gdy przeciwnie, iak cała Europa wie, iest skutkiem podstępnego napadu z strony Anglii. Król Szwedzki mniema zaślepić oczy Szwedzkiego narodu, chcąc w niego wmowić, iż woyna, w którą Szwecya iest teraz wplątana, odporną tylko iest, gdy przeciwnie iest zaczepną, która niemało kosztowała Króla Szwedzkiego pracy niżeli ią skoiarzył, gdyż wszystko czynił, co tylko w iego było mocy dla iey zapalenia.

Znaczna rożnica zachodzi między polityką naszego rządu i polityką Króla Szwedzkiego; pierwszy starał się wszystkiemi sposobami zapewnić swem ludom dobroczynne owoce pokoiu, gdy usiłowania ostatniego zdawały się iedynie zmierzać do poświęcenia krwi i szczęścia swoich poddanych, żądał woyny, dla zniszczenia ich spokoynych siedlisk. Z zadziwieniem czytamy, że Król Szwedzki, który ustawicznie podniecał woynę, i którego fałszywa polityka przeniosła widowisko woyny do nayodlegleyszych okolic północy, utrzymuie, że on Baltyckiemu morzu i iego brzegom ofiarował pokoy i spokoyność, lecz za nadto widocznie okazał miłość swoią do pokoiu, ażeby tey iego ofiarze wierzyć można było!

W ciągu wielu lat nie oszczędzał wcale pracy, dla wpiątania się w woynę, i nakoniec gdy tego celu dopiął, okazał, iż rownie nieroztropnie prowadził woynę iak zaczynał; przymuszony będąc opuścić zupełnie pierwszy plac swoiego boiu, rozumiano, iż zdrowa polityka i staranność o dobro swoiego państwa i spokoyność swoich mieszkańców doradzą mu żyć z swoiemi sąsiadami wpokoiu i w dobrem porozumieniu, i uciec się przeciw burzy którą sam na swoią koronę ściągnął, do cierpliwości dobrowolnego swoiego narodu.

W czasie obecności swoiey w Niemczech chciał wstrzymać zwycięztwa Cesarza Napoleona; ieździł i nakłaniał tamteysze gabinety do swoich zamysłow; nakoniec dla spokoyności i bezpieczeństwa Baltyckiego morza chciał za Angielskie okręty ręczyć. Możnaż w iednym pokładać większą nadzieię niżeli w drugim? Możnaż było żądać od Danii, ażeby wierzyła spokoynem przyrzeczeniom Anglii? Byłyżby te świętszemi iak dane w roku przeszłym, w tey właśnie chwili

kiedy iey rozboynicza siła morska odebrała rozkaz uderzenia na Kopenhagę?

Mało potrzeba poważać prawdę, ażeby powiedzieć do narodu, którego niebezpieczeństwa i nieszczęście przypisać iedynie należy zawartemu z Angliią przymierzu: związałem się z Angliią; dla otrzymania posiłkow dla obrony Szwecyi! Znaydowałaż się Szwecya w niebezpieczeństwie? Ktoż pogroził Szwecyi wtargnieniem? Przeciw komuż była ta opieka i pomoc potrzebna? Każdy rozumny Szwed wie, wraz z całą Europą, że wszystkie nieszczęścia i niebezpieczeństwa, które Szwecyi grożą, są właśnie skutkiem Angielskiego przymierza, i że nie wymagała go własna obrona. Gdyby tego przymierza nie było, Szwecya posiadałaby ieszcze była Pomeraniią, Finlandyą i kray nie byłby wystawiony na głod i wszystkie cierpienia, które woyna za sobą ciągnie. Jeżeli Krolewi Szwedzkiemu wszystkie te ofiary czynione były, które wymienia, tedy Angliia powinna mu bydź obowiązana, że ich nie przyiął; ale lud Szwedzki pewnie nie będzie, gdyż ieżeli było mądrością nie przyymować niektórych, tedy szkodą iest, że go nie skłoniły do odstąpienia przymierza, które pewnie nayszkodliwsze skutki na kray iego ściągnie.

Gdyby Król Szwedzki chciał się był zastanowić nad własnem i swoiego kraiu dobrem, utrzymałby był na północy pokoy; Szwecya posiadałaby dotąd Pomeraniią i Finlandyą, Daniia swą flotę i spokoyność, a Angliia honor. Wszystkie te straty są owocem polityki Króla Szwedzkiego. Gdyby zdobycie floty na północy nastąpiło było z laurowym wieńcem zwycięzcy, zasługiwałoby na przebaczenie; dziwionoby na chwilę zwycięzcę i ubolewano nad skutkami zwycięztwa; ale gdy grabież nastąpiła pod maską przyiaźni i pod podobieństwem, że zbroyna siła płynie około naszych brzegow na pomoc Szwedzkiey prowincyi, i odstępuie iey w ten czas, kiedy naywięcey potrzebowała iey pomocy, to nie potrzeba iak wspomnieć o tych okolicznościach, a okaże się cała szkaradność tey wyprawy. Ileż razy nie ostrzegały mocarstwa Europy Szwecyi względem iey niebezpieczeństwa; gdybyśmy tak ostrzeganemi byli, nasza flota zostawałaby do tego czasu w bezpieczeństwie, i ieżeliby tego potrzeba było, bylibyśmy łącznie z północnemi naszemi współbracią zabezpieczyli wody Baltyckiego morza przeciw tyranii morskiey, &c. „

D. 27 widziano przed Sundem 5 liniiowych okrętow Angielskich. Dwa przyłączyły się onegday do stoiącego przy Hween liniiowego okrętu.

Xżę Pontecorwo iest na wyspie Fühnen powszechnie kochany i poważany.

Mowią, iż doszedł do Króla urzędowy raport Kapitana Jessen o iego potyczce z Anglikami. Anglicy obchodzą się bardzo dobrze z Jessenem i iego officerami; zostawili im szpady.

Z Helsingeru d. 29 Kwietnia.

Trzy nasze korsarskie okręty popłynęły wczoray na północne morze; lecz żadney zdobyczy nie zrobiły.

Jeden Francuzki jenerał przybył tu wczoray z Kopenhagi; odwiedził Kronenburg i odiechał nazad. Wczoray przybył liniiowy okręt z północnego morza i stanął na kotwicy przed Helsingborgiem.

Z Algieru d. 30 Marca.

(z *Monitora*)

Postępowanie Deja Algierskiego względem Europeyskich mocarstw staie się codziennie gwałtownieyszem. Zaledwo nowy ten Dey obiął rządy, i niepewny ieszcze wierności

woysk swoich, nemaiący nawet ieszcze inwestytury od swego zwierzchnika W. Sułtana, i uwikłany w morderczey woynie z Bejem Tunetańskim, mniema pomimo przykrego położenia, w iakim się znayduie, iż może wszystkie narody pod haracz pociągać.

D. 22 b. m. kazał zapowiedzieć konsulom Szwedzkiemu, Duńskiemu i Hollenderskiemu, aby mu oddali zwykłe podarunki, a Amerykańskiemu zalecił, aby mu 18,000 piastrów zapłacił za 9 Algierczykow, których Amerykański okręt zabrał. Dey utrzymuie, iż Amerykański okręt utopił tych ludzi, gdy zagrożony był attakiem Algierskiego korsarza.

Szwedzki konsul przyrzekł, iż wkrótce odda swoie podarunki.

D. 25. trzey konsulowie Hollenderski, Duński i Amerykański wezwanemi zostali do pałacu Deja. Hollenderski oświadczył, iż oczekuie rozkazów od swego dworu, i poki tych nie odbierze, nie może żadnych złożyć podarunków. Na to zapowiedział mu Dey, iż ieżeli za przybyciem naypierwszego gońca nie odbierze podarunków, każe go i iego dzieci okuć w kaydany i do publicznych robot poszle. Amerykański nie miał urzędowego doniesienia o gwałcie, na który się Dey żali, i oświadczył, iż bez rozkazu swoiego rządu nie może zapłacić żądanych 18,000 piastrow. " Jeżeli mi ich (rzekł Dey) w 4 dniach nie zapłacisz, każę cię w kaydany okuć, lub pozwolisz mi 9 Amerykanow wydać, których przed bramą Bab - Azoun obwiesić każę.,, Duński nakoniec konsul, kapitan Ulrich, oświadczył, opisawszy obszernie położenie swoiego kraiu, że okręt, który wiozł dla niego podarunki, przez Anglikow schwytany i skonfiskowany został, co sam Angielski agent w Algierze wyznał. Prosił więc o pozwolenie czasu. Dey bez względu na iego charakter i na Monarchę, w którego mowił imieniu, kazał go wśród pałacu pochwycić zbirom i przy natrząsaniu się barbarzyńskiego pospolstwa zawledz do więzienia.

Ci, którzy otrzymali pozwolenie wniyśdź do okropnego więzienia, widzieli tam poważnego tego męża pomiędzy niewolnikami w pięknym mundurze, obciążonego 60 funtowemi kaydanami. Przytomność P. Ulrich była stała i mężna; przestał na poleceniu swey małżonki i 5 dzieci.

Na przełożenia wszystkich Europeyskich konsulow zezwolił nakoniec Dey na uwolnienie Duńskiego konsula. Gdy udano się zdiąć z niego kaydany, zastano go przy robocie z innemi niewolnikami.

Jakąż można mieć rękoymiią przeciw ponowieniu podobnego gwałtu?

Z wszystkiemi niewolnikami obchodzą się tu z okropnem barbarzyństwem. Czterysta piędziesiąt Portugalczykow zostaie w tuteyszych więzieniach. Dwór Lizboński zaniedbał przesłac im żołdu; rząd nie daie im żadnego wsparcia i w naysmutnieyszym znayduią się stanie Officerowie są zarówno z maytkami do robot skazanemi i ieszcze muszą szyderstwa ponosić.

Położenie znaczney liczby Neapolitańczykow iest równie politowania godne. Dey, który zamyśla w teraznieyszey kampanii opanować Tunis, spodziewa się znaleść tam w zdobyczy 3000 niewolników, za których zakłada sobie wysoki okup. Od czasu iak uwolnić musiał wszystkich niewolników, którzy są poddanemi Cesarza Napoleona, zdaie się na nas cudzoziemcach chcieć powetować swego łupieztwa.

Z *Lizbony d.* 12. *Kwietnia.*

D. 6 dało się tu czuć trzęsienie ziemi, iednak bardzo nieznaczne.

Przez wzgląd na opiekę, którą Naczel-

ny jenerał Junot w czasie swoiego poselstwa, w Portugalii uczonym dawał, iako też, iż tytuł Xięcia Abrantu łączy go ściśley z Portugaliią, nadała mu akademiia Lizbońska tytuł honorowego członka i prezydenta akademii, i tym końcem wysłała z swoiego grona deputacyą do niego. Tytuł honorowego członka przyiął, ale prezydenta nie przyiął. Deputacya miała do niego pochlebną mowę, w którey przywiodła, iż naywięksi w świecie mężowie Alexander, Cezar, Karol Wielki, Fryderyk Wielki i Napoleon ubiegali się wszyscy o tytuł bydź opiekunami nauk, i że on iest zastępcą Cesarza Napoleona w Portugalii, &c.

Bywszy Trybun Carion de Nisas, który znayduie się iak officer przy głownym sztabie przy woysku w Portugalii, mianowany także został członkiem akademii Lizbońskiey.

Z Paryża d. 30. Kwietnia.

Listy z Bajony wyrażaią, iż d. 24 przybyła z Włoch wysoka osoba do tego miasta.

Ambassador nasz w Szwaycaryi, Jenerał Vial, iest iak słychać odwołany.

Powtorne trzęsienie ziemi d. 16 b. m. poczyniło w okolicach Pignerol wielkie szkody. Gmachy, które d. 2 lekko tylko uszkodzone były, poobalane zostały, a inne, które nic nie ucierpiały znacznie są uszkodzone. Katedralny kościoł w Pignerol iest dla bezpieczeństwa zamknięty, ulice po założone, aby przez wstrząśnienie z ieżdzenia nowe nie nastąpiło nieszczęście. Mieszkańcy wynieśli się z miasta na pole.

Wielki kanclerz honorowey legii posłał z rozkazu Cesarza Marszałkowi Davoust pozwolenie przyięcia i noszenia Saskiego orderu S. Henryka.. Nasz poseł w Kopenhadze, P. Didolot otrzymał także pozwolenie noszenia orderu Dannebrog.

Do portu Cette zawinęło w miesiącu Marcu 274 okrętow, pomiędzy któremi 60 Hiszpańskich, a 184 Francuzkich.

W towarzystwie Xcia Asturyi znayduie się w Bajonie iego W. Marszałek Xżę St. Karlos, Xżę Infantado, &c.

Kaesarz Xżę Gdanski przyprowadził do Kale d. 23 Angielski bryg, ładowny węglami.

Z Amsterdamu d. 23. Kwietnia.

D. 20 po południu odprawił Król uroczysty wiazd do naszego miasta przy odgłosie dzwonow i dział: Orszak otwierali dway zbroyni heroldowie i oddział konney gwardyi. Król iechał w powozie stanu, który 8 koni ciągnęło i w królewskim ubiorze. Pomiędzy wielu innemi powozami, znaydowały się także powozy, w których ministrowie i Marszałkowie Dumonceau i de Winter iechali. Kirysierowie gwardyi kończyli orszak. Na tak zwaney Plantagie wystawiona była tryumfalna brama z herbami i znakami Krolewskiemi, z napisem *Ludovico Napoleoni, Hollandiae Regi grata Metropolis.* Między ulicą Amstel i Blauwbrug była druga tryumfalna brama z napisem: *Regi optimo sacrum*, a na Harlemskiey rowninie trzecia z wizerunkami Nayiaśnieyszych Królestwa i napisem: *Tutamen, Spes, Amor, Decusque Patriae.* Przy wiezdzie Króla ulice były zapchane ludem, a po domach widzowie aż na dachy wyłazili. Na przemowy, które różne kolegia do Króla miały, odpowiedział J. K. Mość między innemi: "Od dnia dzisieyszego zaczena się nowa epoka dla Amsterdamu. Bądźcie pewnemi, iż nie zapominam o nędzy, którą teraźnieysza woyna zrządza. Amsterdamczykowie nie traccie odwagi! Któryż kray nie cierpi pod czas tey woyny! Niektóre lu-

dy ieszcze są od nas nieszczęśliwsze. Nasz kray nie byłże nieszczęśliwszy w dzieciństwie swey niepodległości! &c. „

Dnia 3. Maia.

D. 30 Kwietnia umarł w Hadze bywszy Hollenderski poseł w Bruxelli, Baron Hop, w 85 roku życia.

Król wyiechał na krotki czas do Utrechtu, dla odebrania powinszowania od ciała prawodawczego z powodu urodzeń Królewicza. Powracaiąc oglądał J. K. Mość fortyfikacye Naarden, a d. 30 Kwietnia tu powrocił.

Mieszkańcy wschodniey Fryzyi i Jeweru, które wraz z ustąpionemi Hollandyi innemi dystryktami przeszło 120,000 dusz ludności stanowią, muszą na rok 1808 2 milliony podatku zapłacić.

Doniesienia z Paryża zawieraią:

"Stosownie do wydanego w Bajonie pod d. 17 Kwietnia Cesarskiego wyroku, będzie na przyszłość, ponieważ rząd Amerykański włożył w portach swoich powszechne embargo, a zatem wszelki zawiesił handel, każdy Ameryki okręt uważany iako z Anglii przybyły i zatrzymany. Wszystkich od 1go Stycznia przybyłych do Francuzkich portow Amerykańskich okrętow ma bydź J. C. K. Mci podany reiestr. „

Z Helsingeru d. 30. Kwietnia.

Przy wybuchnieniu woyny między Rossyą i Szwecyą został także Rossyyski konsul w Gothenburgu w swoim mieszkaniu przytrzymany.

Podług prywatnych doniesień wtargnął oddział Szwedzkiego woyska d. 22 Kwietnia przy Bl-kär do Norwegii, ale tak dobrze od walecznych Norwegczykow przyięty był, iż 5 Szwedzkich officerow i 300 żołnierzy zabranych w niewolą i do Christiania zaprowadzonych zostało.

Przez podrożnych z Szwecyi odebraliśmy następuiące doniesienia:

Z Londynu d. 6. Kwietnia.

Podług niektórych doniesień mieli mieszkańcy Madery wykonać Królowi Angielskiemu przysięgę wierności i 17,000 oddać broni.

Angielskie okręty Aretusa i Speedwell rozbiły się pod Jutlandyą. Lud zaprowadzony został do Randers, gdzie dobrze się z nim obchodzą.

Pułkownik Beatson mianowany został rządcą wyspy S. Heleny.

Lord Howe mianowany został na mieyscu zmarłego Lorda Lake rządcą Plimutu.

Niektóre doniesienia z Buenos-Ayres mowią, że Jenerał Liniers, którego papiery zapieczętowano, aresztowany przez Hiszpanow został. Jest to pogłoska przez nasze pisma rozsiana, która potrzebuie potwierdzenia.

Wydatki dla regularnego woyska naszego wynoszą w tym roku 7 mill. f. szt. a dla wcieloney do niego milicyi 2 mill. 800,000 f. szt. Regularne woysko, które w przeszłym roku 133,000 ludzi wynosiło, liczy dziś, podług wyznania P. Pultney w parlamencie, 147,600 ludzi, a cała lądowa siła wraz z milicyą 300,000 ludzi.

Na wywoz soli do Europeyskich okolic, które prawie wszystkie dla naszych okrętow są zamknięte, nałożona została wielka opłata.

Na Maderze dowodzi Jenerał Beresford, gdzie tak wiele Portugalskich emigrantow przybywa, że nawet mieysca dla nich nie ma. Wielu naszych żołnierzy padło ofiarą zbytecznego używania wina, które tam iest nader tanie.

D. 23 *Stycznia* przybyło z Anglii do Gibraltaru, dla zmocnienia tamteyszey załogi 3000 woyska. Hiszpańska załoga w Ceu-

ta wynosiła w środku Lutego 6000 ludzi, a twierdza zostawała w dobrym stanie obrony.

Bawiący się handlem w Portugalii kupcy prosili rządu o wynadgrodzenie za poniesione straty, na co ieszcze nie dano im od powiedzi.

Pogłoska, iakoby Anglicy opanowali Hiszpańską wyspę Teneryffę, nie potwierdza się dotąd.

Minister Canning oświadczył w tych dniach w parlamencie, iż przed dwiema laty myśleć nie można o pokoiu z stałym lądem. Tym czasem za przykładem Manszestru spodziewać się potrzeba, że i inne prowincye podawać będą proźby o pokoy.

Z Liworna d. 20. *Kwietnia.*

Toteysza izba handlowa oznaymić kazała, iż zatrzymane w Liwornie, potem przez układ pod dniem 23 Listopada r. p. okupione osadowe towary, wolno wywieść do królestwa Włoskiego, byle opatrzone były zaświadczeniem mieszkaiącego tu Francuzkiego konsula.

D. 16 zostały w wszystkich mieyscach w Liwornie Francuzko Cesarskie orły zawieszone.

Codziennie zawiiaią tu okręty; przybyły wczoray przywiozł Hiszpańskie wina.

Z Madrytu d. 19. *Kwietnia.*

Dowodzca przedniey straży woysk Francuzkich w Madrycie, Jenerał Grouchy, wydał pod d. 16 obwieszczenie, iż W. Xżę Jmć Bergski w celu ulżenia ile możności tey stolicy ciężaru kwaterunku woysk Francuzkich rozkazał, aby dywizya Jenerała Musnier stanęła obozem za miastem.

Pod d. 6 ogłoszony tu został następuiący wyrok Królewski:

" Gdy uznałem za potrzebne Sekretarza stanu i Ministra sprawiedliwości, Margrabię Caballero, za uczynione mi przysługi, a mianowicie przez wzgląd na iego zasługi w czasie ostatnich zdarzeń, za panowania wysokiego moiego Oyca, mianować rządcą moiey skarbowey rady; gdy także zezwoliłem na oddalenie się Jenerała porucznika moiego woyska, Don Ant. Olagwer Feliu, który z ukontentowaniem moim sprawował urząd sekretarza stanu i ministra woyny; mianuię przeto sekretarzem i ministrem policyi Don Seb. Pennueli el Alonso, a sekretarzem i ministrem woyny Don Gon. O'Faril, jenerała porucznika moiego woyska."

Z Rzymu d. 20. *Kwietnia.*

Oyciec S. mieszka teraz w pałacu na Monte Cavallo. Sekretarz Francuzkiego poselstwa, który pozostał ieszcze był w Rzymie, miał z nim w tych dniach długą rozmowę.

Oddział Francuzkiego woyska udał się do Pontineńskich bagnisk, dla aresztowania, iak zapewniaią Xcia Braschi, który tam niechał.

Wyiazd stąd Senatora Lucyana Bonapartego z iego małżonką i dziecmi nastąpił w cale nie spodziewanie. Od kilku tygodni ciągle na wsi bawił.

Idące do wyższych Włoch Papiezkie woyska złożyły dawną kokardę, a zawdziały królestwa Włoskiego.

Gazeta toteysza donosi, iż Oyciec S. sam odbywał obrzędy kościelne w Kwietnią niedzielę i wielki czwartek. W wielką zaś niedzielę ieden z kardynałow w kościele S. Piotra mszą śpiewał.

Wielu z szlacheckiey gwardyi, którzy uwięzionemi byli w zamku S. Anioła uwolnionemi zostali.

DODATEK

DO № 41

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedziele Dnia 22. Maia 1808.

Z Stralsundu d. 3. Maia.

D 30 Kwietnia przybył tu Marszałek Soult przy wystrzałach z dział i wystąpieniu woyska, i był z należącemi się iego godności h norami przyymowany. W niedzielę d. 1 Maia przeciągnął 2gi liniiowy regiment około rzęczonego Marszałka, nad którym pierwey odprawił rewiią, a wczoray oglądał tuteyszą załogę.

Z Bajony d. 28. Kwietnia.

Nayiaśnieysza Cesarzowa Jmć przybyła tu wczoray o godzinie 7 w wieczór. Władze rządowe, straż honorowa i kilka regimentow jazdy wyiechali na przeciwko niey. Cała załoga stała dwiema rzędami pod bronią. W cytadeli dawano z dział ognia i miasto było oświecone. Monarchini wysiadła do zamku Marrasc, gdzie Nayiaśnieyszy Cesarz mieszka. Dziś odwiedził ią Xżę Asturyi.

Onegday wydał tu Cesarz następniący wyrok:

" Gdy Nayiaśnieyszy Cesarz Jmć chce dać miastu Bordeaux szczególnieyszy dowod swoiego ukontentowania z patryotycznych uczuciow, które go ożywiaią i z odwagi, z iaką znosi wszystkie przykrości, które mu bardziey niżeli innym miastom pod czas teraźnieyszey woyny dokuczaią, tudzież widząc potrzeby tego miasta, stanowi zatem: Na mieyscu zamku Trompette wystawiony zostanie pałac sprawiedliwości; na placu koszar Matki Boskiey założony będzie wielki szpital na 1000 łożek, a na placu teraźnieyszego składu szpital dla ubogich całego departamentu. Kościoł katedralny ma bydź niebawnie wyporządzony, i obmyślone mieszkanie dla Arcybiskupa i mieysce na seminarium. Zamek Trompette i twierdza Ludwika będą rozebrane. Bywsze wały miasta odstąpione są miastu. Osuszenie bagnisk przed Bordeaux i Branges ma bydź przed 1 Lipca 1809 ukończone. Bruk miasta Bordeaux będzie odnowiony. Materyały z zamku Trompette i przestrzeń między ulicami, placami i założyć się tam maiącym publicznym ogrodem będą miastu darowane. Pieniądze za sprzedarz tego wszystkiego podzielone będą w następuiącym sposobie: 1 mill. 200.000 fr. na wystawienie pałacu sprawiedliwości; 300,000 fr. na tymczasowe zaprowadzenie sądow i trybunałow; 560,000 fr. na wystawienie wielkiego szpitalu i przeniesienie koszar; 200,000 na wyporządzenie katedralnego kościoła, seminarium, &c. 600,000 fr. na wybrukowanie miasta, 50,000

fr. na osuszenie bagnisk, 30,000 fr. na wystawienie zapasowego magazynu; 800,000 fr. dla szpitalu ubogich. Ogołem 4 mill. 800,000 fr. Powyższe wydatki zastąpione będą przez 350,000 fr. z przeznaczonych miastu 400,000 na wystawienie mostu na Garonie, i przez zaciągnienie na rachunek miasta 300,000 fr. Dla miasta Bordeaux zaciągniona procz tego zostanie summa iednego milliona w 100 akcyach po 5 od sta prowizyi.„

J. C. K. Mość uchwalił ionym wyrokiem, iż dla wsparcia właścicielow winnic w departamencie Girondy, ma bydź zaciągniona summa 3 mill. fr. po $2\frac{1}{2}$ od sta. Pożyczaiący pieniędzy oddadzą zebrane winna pod dozor kommissyi. Po zawartym zaś morskim pokoju pożyczka musi bydź w przeciągu 3 miesięcy wypłacona, &c.

Z Florencyi d. 23. Kwietnia.

Senator Lucyan Bonaparte, który przybywszy tu z Rzymu wysiadł nayprzod do gościnni, przeniosł się teraz z całą familią i licznym swoim orszakiem do wielkiego i pięknego pałacu Ximenes, w którym mieszkał dotąd Jenerał Fiorella. Spodziewamy się posiadać tu czas iaki Brata wysokiego naszego Cesarza. Gdy pokazał się pierwszy raz z swoią małżonką na tuteyszym teatrze, powitany był radosnemi okrzykami wszystkich przytomnych.

Z Düsseldorfu d. 28. Kwietnia.

Odebraliśmy tu pocieszną wiadomość, iż kray Monasterski, hrabstwa Mark, Lingen i Teklenburg przyłączone są do W. Xięstwa Bergskiego i w krótce w posiadłość obięte zostaną.

Z Hanoweru d. 21. Kwietnia.

Cesarski kommissarz Boiteux przyiechał tu z Paryża, dla podzielenia dóbr rządowych w naszem kraiu pomiędzy Francuzkich jenerałow. Wartość tych dóbr wynosić ma $2\frac{1}{2}$ mill. zł. ryń.

Z Amsterdamu d. 3. Maia.

Doniesienia z Paryża zawieraią co następuie:

"Lista jenerałow i innych zasłużonych officerow, których Cesarz Napoleon do godności Xiążąt wyniosł, iest iuż dopełniona. Nowe te Xięstwa wyposarzone zostały dobrami we Włoszech, w Polszcze i Westfalii. Dochody ich roczne wynoszą 40,000 do 250,000 fr. Monarchowie, w których te dobra leżą, wykupią ie po dwoch latach w kwocie po 5 od sta rocznego dochodu. Pieniądze za nie złożone zostaną w skarbie Cesarskim w Paryżu. Xiążęta, &c. którym te dobra były nadane, mogą na ich mieysce inne dobra w Francyi kupić, na co im pieniądze ze skarbu wydane zostaną. Rachuią, iż tym sposobem wniydzie do Francyi z za granicy gotowych pieniędzy 100 do 150 millionow frankow. Dobra zaś w Francyi znacznie się przez to w cenie podniosą.„

DONIESIENIA.

My Franciszek Pierwszy z Bożey łaski Cesarz Austryacki, Król Węgierski, Czeski, Galicyi i Lodomeryi, &c. Arcy Xiążę Austryi &c. &c.

Gdy podług dawnych Polskich konkursow, czyli tak nazwanych Potioritatis pertraktacyi, konkursowemu czyli krydalnemu dłużnikowi, lub onegoż sukcessorom dozwolone było nieruchome dobra umieszczonym wierzycielom w posiadanie oddane, znowu wykupić, ieżeli zwykłym sposobem formalnie massy maiątkowey niezrzekł się, tudzież rownie poźnieyszy hypoteki wierzyciel, który lubo do konkursu zgłosił się dla umieszczonych iednak podług pierwszeństwa wierzycieli, do istotniego posiadania swey hypoteki nie doszedł, wcześnieyszym wierzycielom zapłacenie ofiarować, i possessyą obięc miał prawo, przeto dla za-

pewnienia własności, i odsunięcia wszelkich szkodliwych sprzeczek, umyśliliśmy rozporządzić, aby pomienione strony, które w obydwu Galicyach, takowe wykupna prawo (Jus exemptionis) mieć rozumieią, a to w przeciagu lat trzech i sześciu niedziel ch, od 1 Czerwca r. b. do dnia 14 Lipca roku 1811, z posiadaczem takowych dobr potioritatis, lub inney iakiey potioritatis realności, za sądowy układ uczynili, albo proźbę swą w tey mierze tem pewney do sądu podali, gdyż w przeciwnym razie więcey słuchanymi nie będą, a posiadacze potioritatis bez rożnicy stanu nienaruszeni zostaną. — Ten niezwrotny termin, ponieważ mimo tego od czasu zniesienia dawnego konkursowego postępowania w obydwu Galicyach, iuż wiele lat upłynęło, ani od Sędziego przedłużonym, ani zwrocenie onegoż pod żadnym pozorem dozwolone bydź nie może. — Z resztą trzeciemu posiadaczowi takowych potioritatis dobr wszelkie prawne zarzuty ustaw tabularnych lub aktow publicznych są wolne. — Dla zmnieyszenia razem wszelkich niepotrzebnych sprzeczek oświadcza się, iż dawnych zastawnych kontraktow, które osobliwie w Galicyi zachodniey przed wprowadzeniem Xięgi ustaw cywilnych poczynione ani odmowione były, rozporządzenia 523 §. części III. od dnia kiedy nowe prawo działać zaczęło stosować się powinno. — Dan w Naszym stołecznym i rezydencyonalnym mieście Wiedniu dnia 25 miesiąca Lutego roku pańskiego 1808. Panowania Naszego szesnastego roku.

Franciszek. (L. S.)

Aloysy Hr. de Ugarte, Kr. Czeski wyższy, i Arcy Xiążęcy Austryacki pierwszy Kanclerz.

Jozef Baron de Mark.

Franciszek Hrabia de Woyna.

Z Naywyższego rozkazu J. C. K. Mości.

Jan Fidelis de Ergelet.

Dla osadzenia wakuiącego w Ciężkowicach mieyskiego Syndyka mieysca z pensyą roczną 300 zł. ryń. wypisuie się konkurs do ostatniego Maia b. r. z tym dodatkiem, iż kompetenci proźby swe dekretami Eligilibitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone, przed upłynieniem wspomnionego terminu do urzędu Cyrkularnego Sandeckiego podać maią. W Krakowie dnia 17 Maia 1808.

Na dniu 27 Maia r. b. będzie licytacya dochodow mieyskich w Busku, taż że odprawiać się będzie w C. K. Cyrkularnym urzędzie kancellaryi Złoczowskiey. Jako te: piwa i wódki wyszynku, targowego i burkowego, także i wyszynk wina na lat 3 od 1go 9bra r. t. aż do tegoż 1811 roku więcey daiącemu w arędę puszczone będą. Cena fiskalna pierwszego 1100 zł. ryń. drugiego 460 zł. ryń. trzeciego 15 zł. ryń. 15 kr. Licytacci muią się opatrzyć w wadium 10 procentowym. W Krakowie d. 14 Maia 1808.

Dnia 2 Czerwca r. b. o godzie 9 z rana będą w Zuradzie blisko Olkusza rożne rzeczy, meble i sprzęty gospodarskie przez publiczną licytacyą sprzedawane; na tę więc licytacyą wszyscy kupna chęć maiący ninieyszym zapraszaią się.

Na dniu 30 Maia r. b. o godzinie 9 z rana odprawiać się będzie w kancelaryi dystryktowey w Zarnowcu licytacya Plebani Mironickiey na rok ieden, to iest od 24 Czerwca r. b. aż do dnia 24 tegoż 1809. — Pretium fisci iest 1036 zł. ryń. 3 kr. Kondycye następuiące. — 1) Złożenie na wadium 10ta część pretii fisci przed licytacyą. — 2) Całoroczna zapłata summy dzierżawney z góry i raty procent oneyże na kaucyą de non desalando.

Niżey podpisany, przyiąwszy na siebie obowiązek od wielu obywateli obydwoch Galicyi, względem wieczystey dobr przedaży, lub wypuszczona w dzierżawy, iako też chcąc dogodzie czyli dziedzictwa, czyli arędy potrzebuiącym, ile od niektórych obywateli do obojga takowych czynności specyalną umocowany plenipotencyą, oświadcza chęć swoią w usłużeniu stosownie do życzeń pretendentow, w skutku czego summaryusze, inwentarze stan dóbr i dochodow wykazuiące, kommunikować będzie. Żądaiącym przeto, a oddalonym oby-

watelom donosi, że z podobnych życzeń ieżli pragną bydź osłużeni, raczą się listownie zgłosić do Krakowa, listy zaś takowe z summaryuszami lub inwentarzami przez poczty franco, albo umyślnym posłańcem adresować do niżey podpisanego w własney kamienicy pod Nrm 219 przeciwko Franciszkanow. Znayduią się także na zamian dobra w Xięstwie Warszawskim, których stan okazany będzie.

Wawrzeniec Rola Borucki.

Dla osadzenia Intermalnego Burmistrza, przy magistracie w Kaźmirzu dolnym, Cyrkułu Lubelskiego z remaneracyą roczną 300 ryń. wypisuie się konkurs z tym dodatkiem, iż kompetenci z dekretami Eligibilitatis ex utraque linea, i zaświadczeniem moralności opatrzeni, prożby swe do C. K. Cyrkularnego urzędu Lubelskiego podać maią, że taż remoneracya podług niszczenia się w obowiązkach, i pilności pomnożona będzie.

Z C. K. Cyrkularnego Urzędu Krakowskiego d. 7 Maia 1808.

Dnia 21 Czerwca 1808 o godzinie 9tey z rana w C. K. urzędzie Cyrkularnym Krakowskim przez C. K. Prefekturę kameralną Biało-Promnicką następuiące dziesięcinny wytyczne przez publiczną licytacyą (przy którey poddani na własne swoią dziesięcinę pierwszeństwo mieć będą) naywięcey daiącemu na rok, to iest z krescencyi ozimey i iarey roku 1808 z następuiących dobr i wsiow puszczone będą, iako to: Pisary, za pretium fisci 88 ryń. — Radwanowice, za pretium fisci 370 ryń. — Pałecznica, za pretium fisci 23 ryń. — Małkow, za pretium fisci 32 ryń. 45 kr. — Krzywopłoty, za pretium fisci 33 ryń. — Adamowice, za pretium fisci 25 ryń. 30 kr. — Krzeszowice, za pretium fisci 252 ryń. 30 kr. — Batowice, za pretium fisci 201 ryń. — Bollutow, za pretium fisci 150 ryń. — Sufoszowa, za pretium fisci 125 ryń. — Strzęgoborzyce z gruntow Dominikalnych, za pretium fisci 125 ryń. — Strzęgoborzyce, z gruntow poddańskich, za pretium fisci 175 ryń. — Złotniki, za pretium fisci 450 ryń. — Mirkocice, za pretium fisci 175 ryń. — Daunice, za pretium fisci 15 ryń. — Birkow, za pretium fisci 30 ryń. — Dalowice, za pretium fisci 62 ryń. 30 kr. — Maszkow i Zyrkowice, za pretium fisci 50 ryń. — Chęć do licytacyi maiący dnia i godzinie namienioney w kancellaryi Cykularney Krakowskiey z Vadium 15 od sta zapraszaią się. Kondycye zaś licytacyyne każdego czasu w kancellaryi Biało-Promnickiey przeczytane bydź mogą. W Białym Promniku dni 5go Maia 1808.

Przy Krakowskim Magistracie wakuie konsyliarza mieysce z pensyą roczną 700 ryn. dla osadzenia tegoż wypisuie się konkurs do d. 15 Czerwca r. b. z tym dodatkiem, iż kompetenci dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzeni prożby swe przed upłynieniem wspomnionego terminu do magistratu Krakowskiego podawać m ią.

W Krakowie dnia 4 Maia 1808.

W Krakowie, w ogrodzie pod Nrm 12 na przedmieściu Piasek na przeciw klasztoru XX. Karmelitow nakładem Wgo Klemensa Cywińskiego, przy iego własnym Browarze od ... ia 15 Maia r. b. szynkowane będzie dobre piwo Angielskie, fabryki J. J. Windsbauera, gdzie butelka iedna piwa kosztuie 24 kr. zaś razem z butelką 30 kr. — Skład tego piwa i hurtowa sprzedaż, gdzie nie mniey iak 12 butelek na raz sprzedane bydź maią, oraz na beczki, z których iedna o 36 garcy, kosztuie zł. ryń. 54, znayduie się w mieście na ulicy szewskiey w domu pod Nrm 327.

Dodaiąc do uwiadomienia pod d. 31 Marca t. r. uwiadomia się nnieyszym, że przy licytacyi d. 30 Maia r. b. w urzędzie Cyrkularnym Krakowskim przedsięwziąść maiącey skorowe z Krakowa od 1 Nowembra b. r. zaczynaiąc, w ięcey dawaiącemu *na trzy w ciąż następuiące lata w arędę puszczone będzie;* z tym iednak wyraźnym w kontrakcie dodanym warunkiem, *że w prypadku, gdyby J. C. K. Mość w przeciągu tego czasu z tym skorowym insze zarządzenie ustanowić raczył, takowy kontrakt bez żadney awizacyi i wynadgrodzenia pretensyi z siebie zupełnie kończyć się ma.* W Krakowie d. 10 Maia 1808.

(Przy dzisieyszey gazecie znayduie się 2gi Dodatek.)